

GPS-koordináta: N 47° 39,976' E 16° 31,948'

Észrevételeit, kérdéseit az alábbi telefonszámon és e-mail címen jelezheti:
99/506-810 ill. titkarsag@taegr.hu, soprerd@taegr.hu

Sopron-Várhely történelmi emlékhely

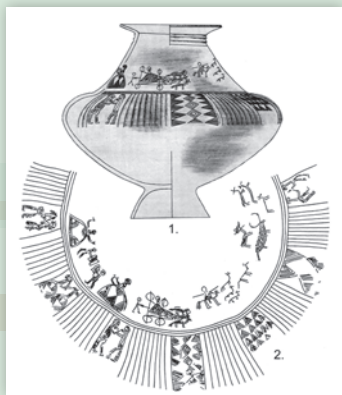

Az egymástól látótávolságra elhelyezkedő Sopron környéki magaslati telepeket a korai vaskorban (Kr. e. 7. sz.) sáncokkal erősítették meg. A hegyvonalatokon épített földvárak természetes védelmet biztosítottak a veszély idején menedéket kereső lakosságnak. A Várhely a soproni belvárostól kb. 5

km-re DNY-ra, a Tacsárók és a Tolvaj-árok kö-

zötti, majdnem 500 m magas gerincen fekszik. A nagy kiterjedésű őskori telepet kettős, néhol hármassáncal vették körül. A főszánc, amely az egész területet körbeveszi Hallstatt kori. A DNY-i két előszánc és a belső területet kettéválasztó középső nagy szánc késő kelta kori. A sírhalmok felé nyíló nagy DNY-i kapu jelenlegi formájában szintén ebből a korból maradt fent, a többi őskori eredete bizonytalan.

A 483 m magas gerincen álló, 37,4 katasztrális hold kiterjedésű soproni Várhely fából és földből emelt Hallstatt kori sáncvára a keleti Hallstatt kultúra egyik legfontosabb lelőhelye. A főszánc hossza kerekén 2 km. Maga a vár 900 m hosszú és 350

m széles területet foglal el. Az itteni feltárásokat 1887-ben Bella Lajos (a Reáliskola, mai Széchenyi Gimnázium tanára, Sopron Vármegye és Sopron szabad királyi Város Régészeti Társulatának titkára) kezdte meg. 1932-ig több ásatás történt a földvárban és a mellette elterülő

halomsírokból álló temető területén. Európa szerte híresek a szakemberek körében a Burgstall alakos urnái, amelyek még Bella Lajos kutatásai során kerültek elő. 1971-78. között Patek Erzsébet (MTA, Régészeti Intézete, Budapest) folytatta a várhelyi kutatásokat.

Az erősített település belsejében jelentős átépítéseket végeztek a kelták a késő vaskorban, ennek nyomát őrzik a belső sáncok. A főkapu közelében egy szögletes, földbe mélyített korai vaskori házat is feltárt a kutatás. A Kr. e. 750-600 közötti időszak itteni települési rétegeiből búza és rozsszemeket valamint a tenyésztett állatok: sertés, szarvasmarha, juh, kecske, ló és eb csontjait találták meg. A vadászott állatok közül a gimszarvas, vaddisznó és őz csontjai kerültek elő.

Korai vaskori halomsírok:

Az erősítményhez D-ről, a Neuwiesén hozzávetőlegesen 200 kisebb-nagyobb halomsír csatlakozik egy alacsonyabban fekvő domboldalon, a telephez vezető mai út két oldalán. A lelőhelyről már a 19. sz. végétől kerülnek elő

leletek, 1887-1911-ig folyamatosan, majd 1932-ig megszakításokkal folytak itt ásatások, elsősorban a sírhalmok területén, melyek során kb. 80 sírhalmot bontottak fel.

1971-78 között Patek Erzsébet további 10 sírhalmot tárt fel, öt helyen vágta át a sáncot és a földvár belső területén is folytatott ásatást. A földvárhoz vezető út mentén találjuk a Kr.e. 8-6. századi temetőt.

1971-78. között végzett ásatást a még felszínen látható temetkezési halmok (tumulusok) pontos felmérése és térképezése előzte meg. Eddig 159 halmot sikerült pontosan azonosítani és a korábbi számozással összevetni.

A kulturális-idegenforgalom:

A történelmi emlékek nagyközönségnek történő bemutatása érdekében elődeink már több, mint egy évszázada megtették az első lépést (1893). Ezt azóta is fontosnak tartja mind a régész szakma, mind pedig a terület vagyonkezelője.

Például 131. számú tumulust régészeti bemutatóhelyként a Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt. rekonstruálta a korábban itt ásató MTA Régészeti Intézet, majd a Scarbantia Régészeti Park Alapítvány szakmai közreműködésével.

Több mint egy évszázada áll a földvár belsejében kilátó, a jelenlegit 1981-ben adták át, amelyet Magyarország legszebb fakilátójaként emlegetnek. Adottságai kiválóak, s talán ebből nyílik a legszebb kilátás a Sopront övező erdőségekre és településekre, valamint a szomszédos ausztriai tájakra.

2005 óta minden évben a Várhelyen kerül megrendezésre a Kelta ünnep, amelynek célja az ősi hagyományok felelevenítése és megőrzése az utókor számára.

